

**Boekrecensie Bernard Vandeginste, *Anna Maria van Schurman Geroemd en verguisd*
Roman Uitgeverij Partizaan België.
ISBN 9789464076868**

Kom en zie! Welk zelfportret van Anna Maria van Schurman als zonnegodin herken je? Staat er werkelijk Ethiopisch in haar *Opuscula*? Herken je de dichtregels 'O Utrecht, lieve Stadt'? Op 2 december 2023 werd de lantaarnsokkel aan het eind van de Nieuwe Gracht in Utrecht feestelijk onthuld. Een cadeautje van de vereniging Oud-Utrecht die 100 jaar bestond.

Wat een verrassing om die lantaarnconsole terug te zien op de omslag van de roman *Anna Maria van Schurman. Geroemd en verguisd*. De Vlaamse auteur Bernard Vandeginste had geen weet van de onthulling. Hij is sinds zijn pensionering als gepromoveerd scheikundige en AI-deskundige aan het schrijven, onder andere over zijn overleving van een vliegtuigcrash in 2007, over de elitaire priesterorde van de Oratorianen en nu dan over Anna Maria van Schurman. 'Je lijkt wel verliefd', zei de katholieke werkster van de loft in Antwerpen in het boek, 'nota bene op een protestantse vrouw van meer dan vierhonderd jaar geleden! Daarom reis je stad en land af, lees je veel en zoek je in musea, bibliotheken, grafkelders en in nieuwe en opgedoekte universiteiten.'

Vandeginste vlocht zijn wetenschappelijke bevindingen tot een roman en maakte de Vlaamse onderzoeksjournalist Mich de hoofdpersoon van zijn spannende speurtocht. Gaandeweg ontvouwt haar leven zich, afgewisseld met een modern heden waarin ook mooie, jonge vrijgevochten vrouwen hem helpen. Het boek is s de Antwerpse afkomst van Anna Maria van Schurman van vaders kant illustreert.

Vandeginste is de eerste niet die over Anna Maria van Schurman schrijft. Hij staat in een lange traditie. Je zou een kilometerlange boekrol kunnen uitrollen. Zo duikt ze bijvoorbeeld op in centsprenten ('Kinderen, pas op, er kwam een 'wolk voor haar verstand'). In de historische roman *Het grote geheim van Anna Maria van Schurman* kruipt de Friese Dieuwke Winsemius in haar huid en in een Utrechtse musical draagt Van Schurman als labadiste een Bhagwan-gewaad.

Meestal lukt het de schrijver om de nog altijd vigerende onkunde van katholieken over protestanten te doorbreken. Maar niet als hij Van Schurman totaal wereldvreemd in een streng protestants gezin neerzet. Die kinderen zouden niet spelen, niet lachen. Maar ze had wel degelijk vriendinnetjes. Verder staat hij in zijn onbegrip voor het celibaat van Anna Maria van Schurman niet alleen. Weinig mensen kunnen die belofte om nooit te trouwen navoelen. Zelfs de feministische Klazien vindt het maar bedroevend dat ze de 'echte liefde nooit heeft gekend'. Daarom wordt Van Schurman vaak in een man, godin of gevallen vrouw veranderd en heeft ze verhoudingen met Huygens en De Labadie, en kinderen van Descartes of in dit boek, van Voetius.

Toch geef ik het boek vier sterren, met deze tip. Laten we met een Van Schurman-team in een 'war room' vol computerschermen gaan zitten. We schrappen dan die rare oude man die het onderzoek naar de mummies van Wiuwert dwarsboomt, verbeteren de foutjes (ze zat niet achter een gordijn, maar in een speciale loge, etc.etc.), verwerken nieuwe vondsten als de labadistenbibliotheek en verfraaien het boek met kunstwerken. Ook die Rembrandt van haar maakte. Vijf sterren!